

Velectěný pane profesore,

neračte se hněvati, že přicházím prosit za radu. Snad ráčíte věděti, že pan dr. Rieger, už před 1 ½ rokem, učinil návrh, abych se dal penzionovati a přesídliv do Prahy věnoval se zcela práci československé. V červenci t[ohoto] r[oku] znovu mi přání to vyslovil a p. prof. Pastrnek nedávno mi psal, abych na přestěhování do Prahy pomýšlel, že je odbornými pracemi zanesen.

Oba pánové také uvážili, jak penzi mou doplnit, abych v Praze mohl žíti. Jsa tajemníkem Československé jednoty dostával bych prý roč[ně] 600 zl.; dr. Rieger slíbil jednati se Svatoborem, aby i ten za tajemníka si mě zvolil a ročně 400 zl. mi dával.

K tomu odpovídám:

Šel bych do Prahy rád a celou duší bych československé vzájemnosti sloužil, šel bych bez rozmyšlení a hned, kdybych neměl rodiny. Mám Slovensko rád, pro tu myšlenku žiju, ale vychovati a zaopatřit dítě, zaopatřit ženu je mi nade všecko.

Mám vleklý katar hltanu, 4–6 hodin mluvit je mi obtížno, škola je mi čím dál nechutnější: i myslím si, že bych, jsa v nejvlastnějším živlu, žil – v Praze totiž – spokojeněji, že bych si i žití prodloužil (škola je úmorná, nezdravá).

Naproti tomu žena moje praví, že za rok dva dostanu zde ředitelské místo (ředitel náš má doslouženo, vyčkává, až nám služné zvýší a místo po něm bych pravděpodobně dostal maje vždy tu nejlepší kvalifikaci), že si od mluvení ulehčím a že budeme existenčně *jistí*, kdežto v Praze že jest existence má nejistá. Strýčkové ženiny činí ji opatrnou berouc věc toliko ze stránky existenční.

Já zase ženu ujišťuji, že půjdu do Prahy jen tenkrát, jestli mě tam existenčně zajistí. Počítám: penze 800 zl., Českoslov[enská] jednota 1 200 zl., Svatobor 400 zl. Já bych tedy od Prahy žádal 1 600 zl. Řekl jsem to p. dr. Riegrovi a jemu to bylo mnoho. Budiž. Ale já proto tolik chci, abych mohl každého roku 600–800 zl. uložit. Tu utratím 1 400 zl. (mám různá vydání, co nemají druzí), na Prahu počítám 1 700–1 800 zl. Po pěti letech měl bych uloženy 4 000 zl., čímž bych se – vykládám ženě – zajistil, jako jsem zajištěn v úřadě uč[itelském], kde mi každého roku o 2 % penze vzrůstá, též rodině. Po pěti letech byl bych hotov renumeraci¹ od Svatoboru oželet, s Jednotou bych učinil úmluvu na deset let.

Moha se jednotě věnovati nemám starostí, že by byla ve finanční tísní, uměl bych já jí kapitál sháněti.

Československá vzájemnost počíná se rozvíjet, cítím to, že by bylo dobře, kdyby se aspoň jeden člověk zcela věci věnoval. Což by neměl mít národ pro myšlenku tak velikou zvláštních pracovníků?

Prosím Vás, pane profesore, račte to uvážit a své smýšlení mi otevřeně povědět. Zákrejs mě velmi varoval, a jiní, na př. Konvička. Doufám, že jste se z Ameriky vrátil zdrav; často jsme na Vás vzpomínali.

Uctivě oddaný
Kar. Kálal

ve Frenštátě p[od] R[adhoštěm]
26. IX. 1902

DOPIS

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. P-32-12. Originál, rukopis.

1 – Renumerace – zde: dorovnání platu, náhrada za jeho částečnou ztrátu v důsledku přechodu na hůře placené místo.

K. Kálal T. G. Masarykovi
Frenštát pod Radhoštěm, 11. října 1902

/56

Velectěný pane profesore!
Děkuji Vám uctivě za radu.^a

Bielek, veza syna do Brna, zastavil se u mne a aniž jsem se ho otazoval – nejsem mu valně nakloněn, svěřoval mi věci martinské. Tak zvláště, že v bance také mají ztraceny *velké tisíce* nerozvážností Paulinyho. Vyradí-li se to, tak bude prý to úpadek celého Slovenska. Já jsem trnul, vlasy se mi ježily, co všechno mi říkal. I ty hodně líčil mi jako ziskuchtivé. Žádal jsem ho, by se postaral, aby tajnosti banky Tatry přišly *do valné hromady* a tam aby se uvážily. Bielek je vůdcům zadlužen, kdyby toho nebylo, prý by věci vylíčil v brožurce, před čímž jsem ho varoval (zatím).

Mně nejvíc tíží, že *alkoholik* Vajanský a alkoholik a zvrhlý Pietor jsou *vůdci* národa! Mně, abstinentu, je to strašným! Račte věřit, že to je *osudným* pro národ. J. Škultéty je na špatné cestě; před časem mi poslal anonymní dopisnici s nadávkami, pro nic za nic.

Jinak ještě o Slovensku:

Pauliny Tóth je stížen paralýzou, takto dosud úraduje. Miloš M. je už v Opavě. Oběti maďarské výchovy, následek syfilisu. Hviezdoslav ma raka v jícnu; byl jsem u něho není si stavu svého vědom, ale prý rok nepřežije. S velikými obtížemi dostali jsme dva slov[enské] gymnasisty, pro „panslavismus“ vyloučeně, na české školy, jednoho na gym[názium] (VII. tř[ída]) v Místku, druhého na obchodní v Brně. Obrátili se na